

**Stanowisko Prezesa UTK w sprawie
terminów realizacji obowiązków nowych
zarządców infrastruktury oraz
operatorów obiektów infrastruktury
usługowej**

30 grudnia 2016 r. weszła w życie ustawa z 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym. Nowelizacja wprowadza istotne zmiany dla podmiotów rynku kolejowego. Zmienia się definicja infrastruktury kolejowej i w związku z tym rozszerza się liczba podmiotów zarządzających infrastrukturą kolejową. Obecnie na infrastrukturę kolejową składają się elementy określone w załączniku nr 1 do ustawy pod warunkiem, że tworzą część linii kolejowej, bocznic kolejowej lub innej drogi kolejowej lub są przeznaczone do zarządzania nimi, obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania. Zatem bocznic kolejowa po nowelizacji ustawy stanowi infrastrukturę kolejową podlegającą udostępnianiu.

Znowelizowana ustawa wprowadza pojęcia takie jak obiekt infrastruktury usługowej i operator takiego obiektu. Ustawa nakłada na operatorów obowiązki dotyczące udostępniania obiektów infrastruktury usługowej przewoźnikom kolejowym, a także nadaje Prezesowi UTK kompetencje do objęcia nadzorem operatorów obiektów infrastruktury usługowej.

Zgodnie z nowymi przepisami nie ma ustawowego obowiązku udostępniania tzw. infrastruktury prywatnej, czyli takiej, która jest wykorzystywana wyłącznie do realizacji własnych potrzeb (innych niż przewóz osób) jej właściciela lub jej zarządcy.

Na uczestników rynku nałożono nowe obowiązki m.in. dotyczące opracowania i publikacji regulaminów, w tym cenników, oraz sporządzenia statutów sieci i obiektów.

Obowiązki zarządcy infrastruktury w zakresie statutu sieci, regulaminu sieci i cennika

Zarządca, który będzie udostępniać infrastrukturę kolejową, w tym bocznic kolejowe, zobowiązany jest opracować **regulamin sieci** określający zasady udostępniania zarządzanej infrastruktury kolejowej oraz połączonych z siecią zarządcy obiektów infrastruktury usługowej.

Regulamin sieci powinien zawierać m.in. tryb składania i rozpatrywania wniosków o przydzielenie zdolności przepustowej, warunki korzystania z udostępnionej infrastruktury kolejowej, charakterystykę infrastruktury kolejowej przeznaczonej do udostępniania oraz informacje o warunkach dostępu do niej, zakresie usług związanych z udostępnianiem infrastruktury kolejowej i warunkach ich zapewnienia, a także cennik, o którym mowa w art. 33 ust. 13 ustawy. Zarządcy infrastruktury zobowiązani są ogłosić Regulamin sieci w sposób zwyczajowo przyjęty w danym przedsiębiorstwie.

Projekt cennika powinien zostać przedłożony do zatwierdzenia Prezesowi UTK do **10 kwietnia 2017 r.**

Statut sieci kolejowej powinien zostać opublikowany przez zarządców infrastruktury nie później niż do **9 grudnia 2017 r.**

Możliwe odstępstwa.

W zakresie obowiązków i zasad związanych z opracowaniem i opublikowaniem regulaminów sieci oraz umów obowiązujących od **10 grudnia 2017 r.**, czyli dla rozkładu jazdy pociągów 2017/2018 zarządca infrastruktury może stosować przepisy dotychczasowe o ile poinformuje Prezesa UTK o swojej decyzji. Uprawnienie to wygasa **9 grudnia 2017 r.**

Zatem, aby od **10 grudnia 2017 r.** udostępniać infrastrukturę kolejową na zasadach określonych w ustawie i mając na uwadze, że:

- opublikowanie regulaminu sieci powinno nastąpić nie później niż na 4 miesiące przed terminem składania wniosków o przydzielenie zdolności przepustowej, zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy,
- Prezes UTK ma 90 dni na zatwierdzenie cennika w części dotyczącej sposobu ustalania stawki jednostkowej opłaty podstawowej i manewrowej, a zatwierdzony cennik wchodzi w życie nie wcześniej niż 30 dni od zatwierdzenia, zgodnie z art. 33 ust. 20-21 ustawy,

dla nowych zarządców infrastruktury kolejowej termin na opublikowanie regulaminu i przedłożenie do zatwierdzenia cennika przypada najpóźniej **9 sierpnia 2017 r.**

Jednocześnie, w myśl art. 33 ust. 22 ustawy, zarządca infrastruktury może poinformować Prezesa UTK o rezygnacji z opracowania projektu cennika albo jego części i w tym zakresie stosować obecnie obowiązujący cennik. Zarządca ma możliwość skorzystania z powyższego uprawnienia tylko wtedy, gdy stosowana przez niego metodologia określania stawek jednostkowych jest zgodna z nowymi przepisami.

Zarządca infrastruktury kolejowej obowiązany jest również do bezpośredniego stosowania przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015 909 z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie zasad obliczania kosztów, które są ponoszone bezpośrednio jako rezultat przejazdu pociągu (Dz.U. UE L 148/17). Zgodnie z art. 31 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. UE L 343/32), zarządca infrastruktury może podjąć decyzję o stopniowym dostosowywaniu się do aktów wykonawczych wydanych w związku ze stosowaniem dyrektywy, przez okres nie dłuższy niż do **1 sierpnia 2019 r.**, z zastrzeżeniem jednak wskazanym w art. 9 rozporządzenia UE, zobowiązującym zarządcę infrastruktury do przedstawienia Prezesowi UTK swojej metody obliczania kosztów bezpośrednich oraz, w stosownych przypadkach, planu stopniowego wdrażania, nie później niż do **3 lipca 2017 r.**

Obowiązki operatora obiektu infrastruktury usługowej, w tym w zakresie regulaminu obiektu

Operatorzy obiektów infrastruktury usługowej mają obowiązek udostępniać obiekty infrastruktury usługowej od **10 grudnia 2017 r.** W związku z tym do **9 grudnia 2017 r.** powinni:

- opublikować statut obiektu, w którym określą, czy obiekt przeznaczony jest do udostępniania,
- przekazać Prezesowi UTK dane rejestrowe do rejestru obiektów infrastruktury usługowej,
- opublikować regulamin obiektu, w którym m.in. zawarty jest cennik.

W regulaminie obiektu operator obiektu infrastruktury usługowej określa wysokość opłat, które pobiera od przewoźników kolejowych za dostęp do obiektu, zgodnie z art. 36e ust.1 oraz art. 36f ust. 1 pkt 5 ustawy.

Operator obiektu infrastruktury usługowej publikuje regulamin obiektu na swojej stronie internetowej i przekazuje go Prezesowi UTK i zarządcy, z którego siecią kolejową jest połączony obiekt albo informuje ich o adresie strony internetowej, na której go opublikował. Dla kolejnych rozkładów jazdy pociągów obowiązek publikacji i przekazania regulaminu został

wskazany jako nie później niż na 2 tygodnie przed dniem publikacji regulaminu sieci wskazanego zarządcy, zgodnie z art. 36f ust. 3 ustawy.

Jeżeli operator obiektu infrastruktury usługowej, który jest przewoźnikiem kolejowym, udostępnia obiekt, to zobowiązany jest prowadzić odrębną rachunkowość dla działalności polegającej na zarządzaniu obiektami.

Ponadto, w ramach ujawnień w informacji dodatkowej rocznego sprawozdania finansowego, przedstawia odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunku zysków i strat odrębnie dla działalności polegającej na zarządzaniu obiektami infrastruktury usługowej, zgodnie z art. 36g ust. 1 ustawy.